

Alsónémedi Polgármesteri Hivatal
2351 Alsónémedi, Fő út 66.
Tel: 29/337-101, 337-362
alsonemedi@alsonemedi.hu, www.alsonemedi.hu

Szám: AN/438- *23* /2024.

ELŐTERJESZTÉS

Készült: A Képviselő-testület 2024. január 31-i ülésére

Tárgy: Dísz téri 1848-as szobor tervének véleményezése

Melléklet: *2 db*

Pénzügyi ellenjegyzést igényel!

Előterjesztő: Dr. Tüske Zoltán polgármester

Ellenjegyezte: Nagy Ibolya jegyző

Előterjesztést készítette: Szabó Tímea titkársági ea.

Tárgyalás: nyilvános ülés

☒

zárt ülés

☐

Elfogadás: egyszerű többség

☒

minősített többség

☐

Véleményezi:

Kulturális, Sport, Egészségügyi és Szociális Bizottság

☒

Pénzügyi, Jogi, Ügyrendi és Tájékoztató Bizottság

☒

Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság

☒

Tisztelt Képviselő-testület!

Zsin Judit szobrászművész az előterjesztéshez mellékelt szobortervet készítette el a Dísz térre. Emlékmű terve egy szimbolikus őrtorony, amely Alsónémedi szabadságszerető népének az 1848-49-es események idején tanúsított hősiességét idézi. Véleménye szerint megvalósítása esetén a jövő nemzedékét is a minden időben tanúsított hazafias tettekre és a nemzeti értékek megőrzésére készíteti majd.

Az emlékmű négyzetes alaprajzú hasábforma, sátozott, az egész felépítmény téglalap alakú kettős talapzaton áll. A sátozott fölött átugrató lovashusár lapos dombormű, rögzítése „szélkakas” szerkezettel lett elképzelve, így állandó mozgásban lehetne alakja.

A posztamens 3 oldalán megjelenő domborművek Alsónémedi név szerint ismert hősei láthatók. Mivel hiteles ábrázolás nem maradt fenn róluk, első sorban az eseményekből kikövetkeztetett és elképzelt habitusuk szerint, félalakos formában tervezte meg őket. (Kivéve Halászy Károlyt, esetében a leánya fényképe alapján rekonstruálta arcvonásait.) Mindegyiküket hivatásuk közben, illetve hivatásuk attribútumaival ábrázolta. A mellékelt ismertetőjében részletesen is kitér a történetükre.

A felépítmény alapozása és belső magja megrendelés esetén statikai tervek alapján dől el. /Alternatíva: vasbeton, tégl/

A külső borítás teljes egészében nyers színű gránit. Az alternatívák a mellékletben megtekinthetők.

A lovas husár és a domborművek anyaga bronz.

A költségbecslés szerint összesen 50-70 millió forint közé tehető a kivitelezés összege. (Az előterjesztés mellékletében részletezve, hogy mit tartalmaz az összeg)

Kérem a képviselő-testületet az előterjesztésben foglaltak megtárgyalására és a határozati javaslat támogatására.

Határozati javaslatok:

.../2024. (I. 31.) önkormányzati határozat

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete – a Kulturális, Sport, Egészségügyi és Szociális Bizottság .../2024. (I. 30.) sz., a Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági .../2024. (I. 29.) sz., valamint a Pénzügyi, Jogi, Ügyrendi és Tájékoztató Bizottság.../2024. (I. 30.) sz. határozati javaslatában foglaltakat figyelembe véve – úgy dönt, hogy hogy a Dísz térre elképzelt szobor kiválasztási folyamat során tovább vizsgálja Zsin Judit szobrászművész szoborkompozícióját, elképzeléseit.

Határidő: folyamatos

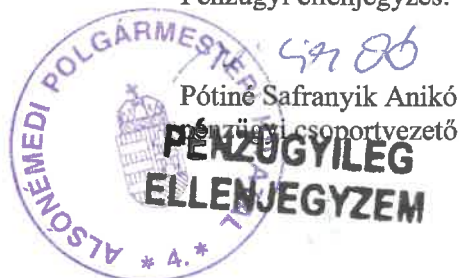
Felelős: dr. Tüske Zoltán polgármester

Dr. Tüske Zoltán
polgármester

Az előterjesztés törvényes:

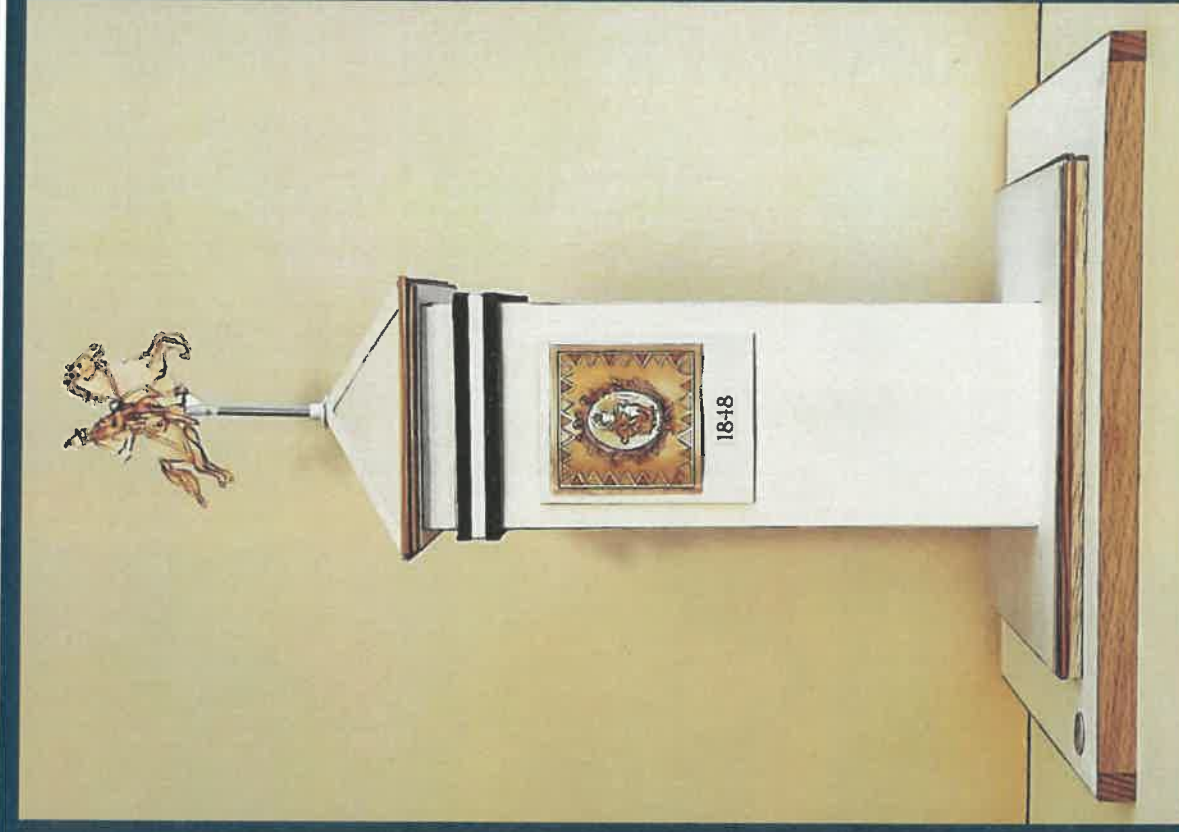
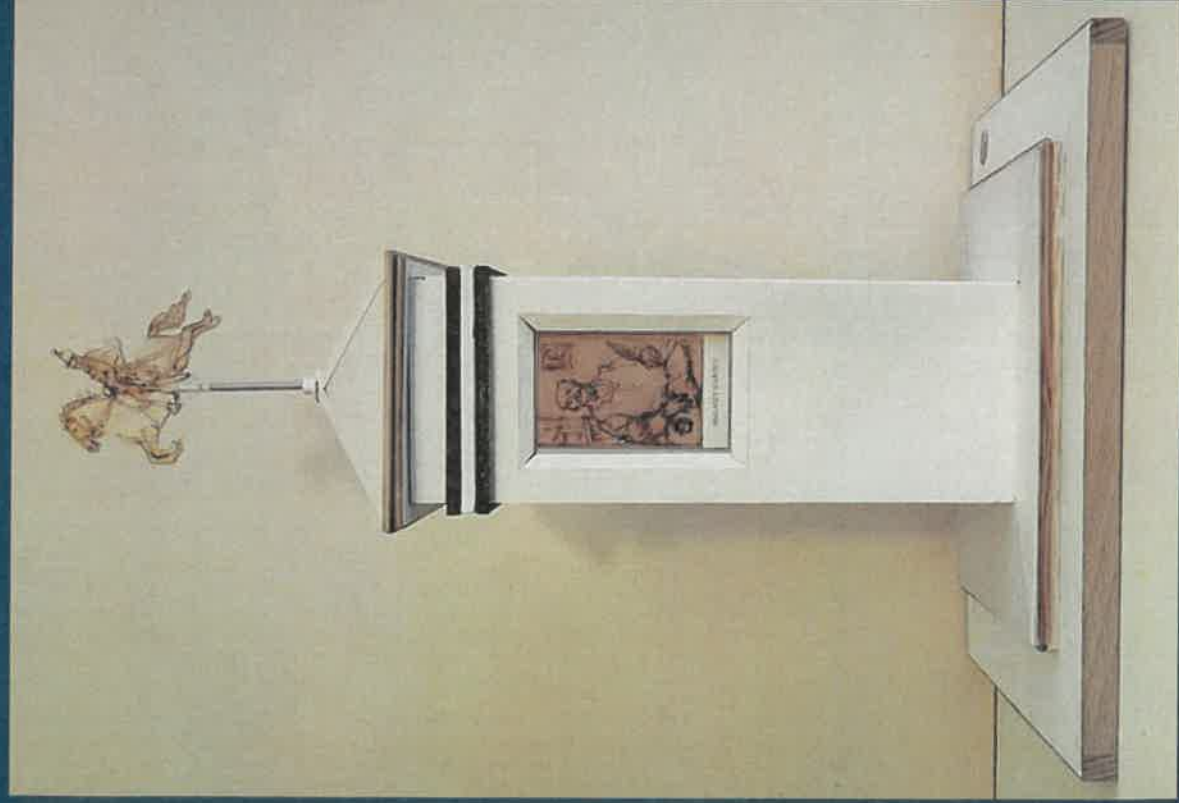
Pénzügyi ellenjegyzés:

ALSÓNÉMEDI
1848-AS EMLÉKMŰVE

Zsin Judit szobrászművész
tervmakettje

MŰLEÍRÁS

- Emlékmű tervem egy szimbolikus őrtorony, amely Alsónémedi szabadságszerető népének az 1848-49-es események idején tanúsított hősie helytállását hivatott megidézni és megőrizni. Megvalósítása esetén a jövő nemzedéket is a minden időkben tanúsított hazafias tettekre és a nemzeti értékek megőrzésére készíteti majd.
- Az emlékmű négyzetes alaprajzú hasábforma, sátoztetős, a tető alatt nemzeti színű kiugró párkánydísszel, az egész felépítmény téglalap alakú kettős talapzaton áll. A sátoztető fölé átvágató lovashusár laposdombormű, rögzítése „szélkakas” szerkezettel lett elképzelve, így állandó mozgásban lehetne alakja. A lovashusár az Alsónémedi község által a szabadságharc kezdetén kiállított több száz nemzetőr, köztük 24 lovas nemzetőr vitézségét hirdeti.
- A posztamens* főnézetére a szabadságharc lobogója relief került a Magyarok Nagyasszonya oldallal, zászló szerűen megmozgatott felülettel.
- Az posztamens másik 3 oldalán további domborművek jelennek meg, az őrtorony befelé nyíló ablakaiból az Alsónémedi 48-as események emblematikus, név szerint ismert hősei tekintenek a nézőre. Megidézésükkel - a leszármazottak személyes kötődése révén - a nemzeti emlékművek irányában tanúsított tisztelet felerősödik, bensőségessé válik, hiszen a mai napig megkülönböztetett szeretettel őrzik a némedi polgárok távoli őseik dicső emlékét. Mivel hiteles ábrázolás nem maradt fenn róluk, elsősorban az eseményekből kikövetkeztetett és elképzelt habitusuk szerint, félalakos formában terveztem meg őket. (Kivéve Halászy Károlyt, esetében a leánya fényképe alapján rekonstruáltam arcvonásait.) Mindegyiküket hivatásuk közben, illetve hivatásuk attribútumaival ábrázoltam.

**(A posztamens az építészetben az oszlopok zömök, négyzet keresztmetszetű, profilos fejezetekkel és lábazattal ellátott aléptítménye. Gyakran önálló díszítő funkciót kap: ilyenkor nem oszlopot, hanem szobrokat, vázákat, egyéb díszítő elemeket helyeznek rájuk. Jelen emlékmű őrtorony formáumot kapott.)*

**Trónfosztás utáni 1849-es
honvéd lovassági zászló**

A honvéd zászlók jellegzetessége a körben futó, egyenlő szárú háromszögekből álló piros-zöld éksor, azaz farkasfogdíszítés. Egyik lapjukon a magyar kiscímert ábrázolták, másik oldalukon a **Magyarok Nagyasszonya látható.**

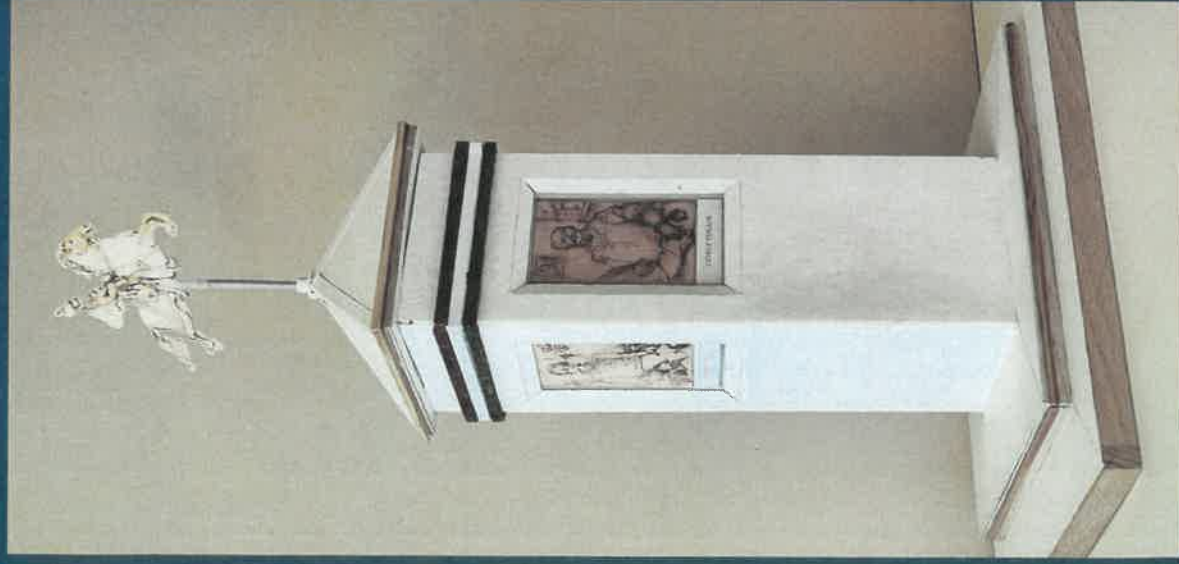
**A HOMLOKZATON MEGJELENŐ MAGYARORSZÁG NAGYASSZONYA
„ZÁSZLÓDOMBORMŰ” BEMUTATÁSA
MINDSZENTY JÓZSEF GONDOLATAIVAL**

- Hazánk ezeréves fennállása a legnagyobb talány. Nem omlott össze annyi történelmi pörölycsapás alatt. Kiepült irtózatos sebeiből, pedig elfolyt a vére. Ám betegágynál életmentő édesanya örködött: a Magyarok Nagyasszonya.
- A Nagyasszony-tiszteletben a komoly hívő, ha nem is katolikus, nem lát botrányköt, hanem hatalmas vallási, erkölcsi és nemzeti erőt.
- 1848-ig az ország pénze a Máriás. Protestáns erdélyi fejedelmünk, Bocskai, Bethlen és a két Rákóczi György csakúgy verettek Máriásokat, mint a katolikus II. Rákóczi Ferenc. Amikor ő megindult hadaival Kárpátalján pro Deo et libertate, Máriás zászló alatt vonul, pedig kurucai többsége – Márki Sándor szerint kilenctizede – nem katolikus.
- a Magyarok Nagyasszonya-tiszteletben benne van a magyar nép génusza is...Ha tehát valaki mindössze erőtlen, jámbor *szólamot* és a mai nyomorúság mélységében kicsorbult, túlhaladott értéktelen gondolatot látna benne, nagyot tévedne. ...a gyenge, bűnbeesett nép szüntelen esdeklése, önmegtagadása, visszatérése, bizalma van benne: Élet, édesség, reménység.”

Mű mérete: M:10 vagy M:9
(kb. 340 cm vagy 305 cm)

Közvetlen a Magyarok Nagyszonya dombormű
fölött nemzeti színű, az alapsíkból kiugró és
mind a négy oldalon körbefutó gránit-márvány
párkányrész került kialakításra

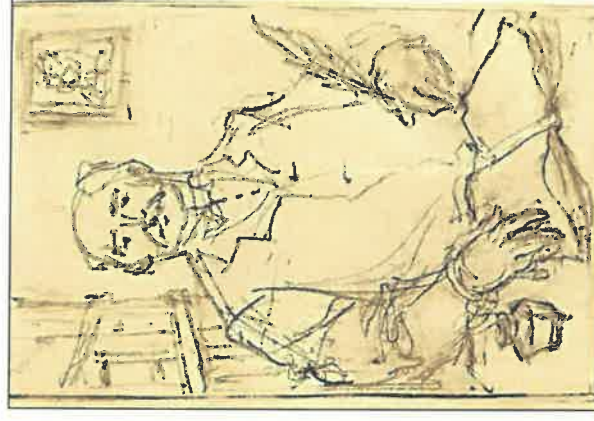

AZ EMLÉKMŰ SZEREPLŐI

A szabadságharc vége felé egy cs.kir. vérteszred vonult át a falun és 50-60 előfogat kiállítását követelte a bírótól, Garay Ferenc ezt megtagadta, ezért letartóztatták. Majd nyomozni kezdtek Kossuth hívei után, letartóztatták még Veresmarthy József református lelkészt és Halászy Károly tanítót. Mindhármat Ócsára, a császári főhadiszállásra vitték, ahol Halászy felett rögtönítélő törvényszéket tartottak, és „mint a rebellis párt igen buzgó hívét” és „egész eljárásmódjában a császári érzelmű lakosság rémének mutatkozó” néptanítót hóhér hiányában azonnali golyó általi halálra ítélték.

VERESMARTHY JÓZSEF

HALÁSZY KÁROLY

GARAY FERENC

Garay Ferenc bírót fegyverrejtegetés miatt kétévi könnyűvasban, Olmützben letöltendő sáncmunkára-, Veresmarthy József református lelkészt forradalmi proklamációk felolvasása miatt tíz hónapi vasban letöltendő tömlöc fogságra ítélték.

HALÁSZY KÁROLY

Halászy Károly tanító
könyvszekrény mellett,
régi pennával, tintartóval
jegyzetel, a háttérben
Kossuth Lajos képe
jelenik meg

Garay Ferenc bíró hivatalában, pecsétetes irattal kezében, melyben amennyire a méret engedi, Alsónémedi régi pecsétje ismerhető fel. A falon a Kossuth címer látszik (koronás változattal, mert 1848 tavaszán a magyar forradalom az áprilisi törvényekben megfogalmazza, hogy a nemzeti jelvények legyenek az állami szimbólumok. Az újonnan születő intézmények a koronás kiscímet használják.)

GARAY FERENC

VERESMARTHY JÓZSEF

Veresmarthy József református lelkész szolgálat közben, az
Úrasztalon nyitott Biblia és az alsónémedi református
egyházköztség ötvösremek úrvacsora kelyhe 1632-ből

AZ EMLÉKMŰ ANYAGA

A felépítmény alapozása és belső magja megrendelés esetén statikai tervek alapján dől el. /Alternatíva: vasbeton , téglal/

A külső borítás teljes egészében nyers színű gránit. Az elérhetőséget a piaci kínálat befolyásolja. Alternatívák:

sylvia oro

kanfanar

b1

A párkányzat

piros és zöld gránit,
hófehér márvány

A lovas huszár és a domborművek anyaga bronz
(Referencia: Zsin Judit II. Endre emlékmű
bronz domborműves részlete, /Mi'ilya, Izrael

A tükörképesen megöntött bronz huszárfigura laposdombormű, szélkakas szerkezet megoldással kerül az óratorny tetejére
(A nagyobb súllyal bíró rész elfordul a szél irányából, ezért a kisebb súlyú rész mindig a szél felőli oldalon van)

TERVEZETT TÉR FELÜLNÉZETE

HOZZÁVETŐLEGES KÖLTSÉGBECSLÉS ZSIN JUDIT 1848-AS ALSÓNÉMEDI EMLÉKMŰTERVÉHEZ

Az emlékműre konkrét árajánlatot egyelőre nem tudok tenni, ehhez több bronzöntőde, kőfaragóműhely árajánlatát kellene bekérnem, amit csak a makett bemutatásával, minimum 3 hetes szakmai konzultációkkal lehetne pontosan körvonalazni. Ehhez jön a piaci kínálat a kövek beszerzésével kapcsolatban. Itt szeretném megjegyezni, hogy a minőségi anyagokkal nem szabad spórolni, az emlékmű több évszázadra készül. Megegyezés tárgyát képezi még a pontos méret, ennek alapján készülhet el a statikai terv és az építészeti kivitelezéshez szükséges tervrajz.

Összességében a következő tételeket tartalmazza a költségbecslés:

Statikai és építészeti kivitelezési terv

Magyarok Nagyasszonya dombormű-lobogó, Halászy Károly, Veresmarthy József és Garay Ferenc félalakos domborművek, Lovas huszár laposdombormű anyagköltsége és megmunkálása:

1:1 léptékű agyagmodelljének- és

öntőformájának elkészítése

cizellálása

patinázása

fényezése

helyszínre szállítása

felállítása

Bronz számok: (1848) beszerzése/kivitelezése

Posztamens és talapzat minőségi gránit anyag- és megmunkálási költsége:

Kövek méretre vágása

Csiszolása, fózolása, profilok kialakítása

helyszínre szállítása

posztamens burkolása

domborművek beszerelése

Nevek - betűfaragás

Szélkakas szerkezet tervezése

kivitelezése

felszerelése

Alapozás (?) * (megállapodás tárgya a közterület okán, általában az önkormányzatok készítik el a megadott tervek szerint a földfelszín alatti közművek miatt)

Kőműves munkák

Művész személyes közreműködése a műhelyekben, kivitelezési munkák során

Művész jogdíja („felhasználási jog”)

Gépkocsi használat

Egyéb anyagköltségek

Fenti tételeket figyelembe véve a mű kivitelezési költsége 55 millió – 70 millió ft közé tehető.

Zsin Judit

szobrászművész

2024. 01.25.